

ISSN 0134 — 6393

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
УМАНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
САДІВНИЦТВА**

засновано в 1926 р.

**Частина 2
Економіка**

**ВИПУСК
76**

Умань — 2011

УДК 63(06)

Включено до переліків №1 і №6 фахових видань ВАК України з сільськогосподарських та економічних наук (Бюлетень ВАК України №8 і №11, 2009 рік).

У збірнику висвітлено результати наукових досліджень, проведених працівниками Уманського національного університету садівництва та інших навчальних закладів Міністерства аграрної політики України та науково-дослідних установ УААН.

Редакційна колегія:

А.Ф. Головчук — доктор техн. наук (відповідальний редактор),
В.В. Манзій — кандидат с.-г. наук (заступник відповідального редактора),
О.І. Здоровцов — доктор економ. наук, Л.В. Молдаван — доктор економ. наук,
А.С. Музиченко — доктор економ. наук, О.О. Непочатенко — доктор економ. наук,
Ю.О. Нестерчук — доктор економ. наук, О.М. Шестопаль — доктор економ. наук,
О.О. Школьний — доктор економ. наук,
В.С. Уланчук — доктор економ. наук, С.П. Полторецький — кандидат с.-г. наук (відповідальний секретар).

Рекомендовано до друку вченою радою УНУС, протокол № 6 від 15 червня 2011 року.

Адреса редакції:

м. Умань, Черкаської обл., вул. Інститутська, 1.
Уманський національний університет садівництва, тел. : 3–22–35

Свідоцтво про реєстрацію КВ № 13695 від 03.12.07 р.

© Уманський національний університет садівництва, 2011

ЗМІСТ

ЧАСТИНА 2

ЕКОНОМІКА

<i>А.Ф. Головчук, О.О. Непочатенко, Б.С. Гузар, Г.Ю. Ягода</i>	КРЕДИТНІ ВАЖЕЛІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОФОРМУВАНЬ.....	8
<i>В.К. Збарський, О.О. Непочатенко</i>	ОСОБИСТЕ СЕЛЯНСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО У ЗАБЕЗ- ПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	19
<i>Ю.Л. Зборовська</i>	ЧИННИКИ УСПІХУ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРЕ- РОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ АПК.....	28
<i>С.М. Колотуха, Н.А. Телічко</i>	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ДЕРЖАВ- НОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	34
<i>М.І. Мальованій</i>	СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ НЕДЕР- ЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	41
<i>Р. П. Мудрак</i>	МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ: ДОСВІД США.....	50
<i>О.О. Поліщук</i>	АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ОВОЧЕВОЇ ГАЛУЗІ.....	56
<i>Д.К. Семенда, О.О. Поліщук</i>	НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПО- ДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	62
<i>О.М. Світовий</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ТА УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	67
<i>І.А. Бержанір</i>	МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ СПИРТОВОЇ ГАЛУЗІ.....	75
<i>Г.Ф. Мазур</i>	ПЕРСПЕКТИВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРО- ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ.....	83
<i>С.А. Байдюк</i>	ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ ТД “КАТЕРИНОПІЛЬСЬКА ФІНАНСОВО-ПРОМИСЛОВА ГРУПА”.....	89

<i>С.А. Власюк, Л.В. Барабаш</i>	ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ПРИ ОПОДАТКУВАННІ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	93
<i>Ю.Б. Березюк</i>	ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО КОМПЛЕКСУ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ, ЯК ПЕРЕДУМОВА ЙОГО ЕКСПОРТНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ.....	97
<i>М.А. Вуйченко</i>	ОБГРУНТУВАННЯ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОГО МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ СЕГМЕНТАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ В АГРАРНІЙ СФЕРІ.....	106
<i>Т.О. Гнатюк</i>	СТАН ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ.....	113
<i>А.В. Льченко, І.В. Давидова, І.Г. Коцюба</i>	МАТЕМАТИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ОБ'ЄМІВ УТВОРЕННЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ В МІСТІ ЖИТОМИРІ.....	118
<i>О.В. Жарун</i>	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ.....	125
<i>І.В. Ткачук</i>	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	131
<i>Д.К. Семенда, Л.А. Корінний</i>	ІНТЕНСИФІКАЦІЯ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА.....	141
<i>Н.В. Бондаренко</i>	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА КРЕДИТУ.....	148
<i>Н.І. Гвоздеї</i>	ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ... ..	153
<i>Т.Є. Кучеренко</i>	ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	161
<i>С.А. Власюк, Н.В. Бондаренко</i>	ДОЦІЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ ПОТОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	167
<i>Т.В. Сокольська</i>	ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА.....	174
<i>О.М. Саковська</i>	ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ЗЕРНА.....	180

<i>Н.Г. Пінчківська</i>	МЕЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА.....	187
<i>Н.О. Мосейчук, Т.І. Бортник</i>	СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВІВ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ МАРКЕТОЛОГА.....	197
<i>К.М. Мельник</i>	ФІНАНСОВІ МОЖЛИВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБНИЧИХ КООПЕРАТИВІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ.....	203
<i>О.Ф. Кирилюк</i>	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА ПРОДОВОЛЬЧОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	213
<i>Л.А.Євчук</i>	ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЗМІСТУ ФІНАНСОВИХ СТРАТЕГІЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	221
<i>О.В. Гвоздь</i>	АНАЛІЗ МАЙНОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВА ОЦІНКИ ЙОГО ФІНАНСОВОГО СТАНУ.....	228
<i>П.М. Боровик, Н.О. Бікадорова</i>	ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ, ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ БЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ..	235
<i>С.А. Власюк</i>	КОНСТРУКТИВНІ НАПРЯМИ АДАПТАЦІЇ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ФІНАНСУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	245
<i>О.М. Демкова</i>	ОЦІНКА ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	254
<i>О. А. Кузьменко</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ГРЕЧКИ.....	265
<i>Л.В. Барабаш, Н.В. Бондаренко</i>	ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	272
<i>Т.П. Бечко</i>	КРЕДИТНІ РИЗИКИ В СИСТЕМІ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ.....	276
<i>Ю.О. Махортов, В.М. Зюбін</i>	РЕГІОНАЛЬНА СИСТЕМА СТРАХУВАННЯ ЯК ФАКТОР АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	282
<i>Н. О. Пачева</i>	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОХОДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ „ІНСТИТУТ”.....	293

<i>Г.Ю. Родацук</i>	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ПОЛЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ. 298
<i>П.П. Семченко, Т.І. Бортник</i>	ОЦІНКА ДОЦІЛЬНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН НА ПРИКЛАДІ ПАТ «УМАНЬФЕРММАШ»... 313
<i>М. А. Слатвінський</i>	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ..... 318
<i>М.М. Коцупатрій, В.Ф. Мервенецька</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА..... 328
<i>Л.А. Богданець</i>	РОЛЬ ВЛАСНИХ І ЗАКРІПЛЕНИХ ДОХОДІВ ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ У ФОРМУВАННІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ..... 337
<i>Л.В. Барабай</i>	ВИЗНАЧЕННЯ ФІСКАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ..... 342
<i>Л.Д. Тулуш, О.Т. Прокотчук</i>	ФУНКЦІОНАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ЩОДО АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА..... 347
<i>О.С. Тригубенко</i>	ДОСВІД ЕКОНОМІЧНО РОЗВИНУТИХ КРАЇН У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ..... 354
<i>Л.М. Худолій</i>	ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПРОЦЕСНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОМБІКОРМОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ..... 363
<i>О.Г. Чирва, К.А. Олійник</i>	ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ МАЛИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ..... 368
<i>Л.А. Гаврилюк</i>	ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНИХ РОЗМІРІВ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ У ГОСПОДАРСТВАХ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИРОБНИЦТВА..... 375
<i>А.О. Харенко, О.Л. Бурляй</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА ВРХ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ..... 384
<i>Г.Б. Бобов, О.В. Гринчак, О.Х. Давлетханова</i>	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРОПРОМИСЛОВИХ ІНТЕГРОВАНИХ ФОРМУВАНЬ..... 394

3. Саблук П.Т., Бойко В.І. Економіка виробництва молока і молочної продукції в Україні: Монографія / За ред. П.Т. Саблука, В.І. Бойка. — К. ННЦ ІАЕ, 2005. — 340 с.
4. Квітка Г. Обережок молочних проблем / Г. Квітка // Пропозиція. — 2010. — № 12. — С. 18–19.
5. Статистичний щорічник Черкаської області за 2009 рік // Головне управління статистики у Черкаській області. — Черкаси, 2010.
6. Бойко В.І., Коржинський М.П., Макаренко Ю.М. Регіональні проблеми виробництва / Бойко В.І., Коржинський М.П., Макаренко Ю.М. // Економіка АПК. — 1997. — № 7. — С. 25–29.
7. Канцевич С.І. Удосконалення оцінки економічної ефективності виробництва продукції молочного скотарства / С.І. Канцевич // Економіка АПК. — 2010. — № 1 — С. 36–38.

Одержано 17.03.11

Интенсификация молочного животноводства дает возможность сельскохозяйственным предприятиям повысить производительность, снизить себестоимость, обеспечить конкурентоспособность произведенной продукции.

Ключевые слова: интенсификация, кормовая база, племенная работа, молочное животноводство.

The intensification of dairy cattle breeding makes it possible for farm enterprises to raise productivity, decrease cost price, ensure the competitiveness of production.

Key words: intensification, nutritive base, pedigree stock-breeding, dairy cattle breeding.

УДК 336.77

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА КРЕДИТУ

Н.В. БОНДАРЕНКО

Уточнено сутність дефініції кредит, яку слід трактувати, як економічні відносини з приводу надання ресурсів у тимчасове користування в процесі перерозподілу та використання коштів на умовах платності, строковості та повернення, а також як відносини позики, що є одним з видів позичкових відносин.

Сучасний стан економіки України характеризується соціально-економічною нестабільністю, що зумовлено, в тому числі, кризовими явищами.

Ринкові умови господарювання багато в чому змінили відносини сільськогосподарських підприємств з державою, кредитними установами, банками, страховими компаніями й іншими фінансовими структурами.

Методи дослідження. Дослідження теоретичного визначення й узагальнення основ кредиту базується на діалектичному методі пізнання, порівняльному аналізі і вибірковому спостереженні.

Результати дослідження. Своєчасне забезпечення кредитними коштами є визначальним моментом для ефективного ведення виробництва та потребує виваженої кредитної політики банків щодо вибору видів та методів кредитування, визначення оптимальних обсягів коштів і термінів їх запозичення, з чого виникає об'єктивна необхідність суттєвого теоретичного обґрунтування сутності кредитного забезпечення для розуміння специфіки його прояву та ролі у діяльності підприємства.

В. Алексійчук розглядаючи кредитне забезпечення ототожнює його з кредитуванням [1]. Однак, з погляду О. Гудзь [2], кредитування є складовою кредитного забезпечення, при цьому в останньому слід вбачати систему фінансових взаємин, яка зосереджує в собі риси безпосередніх відносин фінансово-кредитних інститутів з позичальниками з приводу одержання та повернення кредитних коштів з обов'язковим врахуванням того, що кредитне забезпечення здійснюється через кредитний механізм. Таке тлумачення є дещо громіздким, а тому, на нашу думку, під кредитним забезпеченням слід вбачати спрямування фінансово-кредитними установами позикових коштів на потреби сільськогосподарських підприємств для ефективного здійснення їх поточної діяльності.

Кредитне забезпечення в своїй основі має характерні риси кредиту, які структуруються за схемою кредит-кредитування-кредитне забезпечення та має на меті надання сільськогосподарським підприємствам недостатніх фінансових ресурсів.

Вирішення проблем стабілізації аграрного сектора економіки України об'єктивно пов'язане з системою забезпечення аграрних підприємств необхідними фінансовими ресурсами. В переважній більшості випадків сільськогосподарські підприємства для фінансового забезпечення поточної діяльності використовують комерційний кредит, який є формою товарного кредиту, сутність якого полягає в одержанні підприємством відстрочки платежу за поставленні товари або в попередній оплаті за сільськогосподарську продукцію.

Однак, одним з основних джерел кредитних ресурсів залишаються кредити комерційних банків. Як результат, зростає вплив кредиту на розвиток економіки, що потребує розгляду низки важливих положень кредитних відносин, докладнішої розробки та глибшого опрацювання даного питання.

Розмаїття визначення дефініції кредиту дає можливість дослідження останнього з різних рівневих позицій: керівника, правознавця, економіста, фінансиста тощо. Кредит ототожнювався з матеріальними цінностями та

коштами, що надаються у користування фізичним або юридичним особам резидентам чи нерезидентам під відсоток на визначений строк. На нашу думку, таке твердження є абстрактним, тому що відсутні уточнення щодо принципів, форми та виду кредиту, що унеможливило отримання універсальної та вичерпної характеристики, придатної для загального користування.

Зважаючи на численність визначень кредиту, які наводяться як серед дослідників, так і в чинному законодавстві, доцільно наголосити на відсутності єдності міркувань. Свідченням згаданого факту, є множинність трактувань дефініції кредиту, які виокремлені різними вченими-науковцями, що розглядали систему даних економічних відносин. Це пояснюється тим, що категорія зазнавала змін, які спричинювалися як вимогами часу, так і особливостями економічної політики та стану кожної окремо взятої держави.

Проаналізувавши наукові підходи щодо визначення терміну «кредит», як єдине узагальнення слід відзначити те, що останній розглядається як економічні відносини з приводу надання ресурсів у тимчасове користування в процесі перерозподілу та використання коштів на умовах платності, строковості та поверненості.

Одним із учасників економічних відносин є кредитор, що надає кошти з метою одержання винагороди у вигляді позичкового відсотка, другим — позичальник, що отримує кредит та спрямовує його на задоволення власної тимчасової потреби у ресурсах, яких не вистачає на певному етапі поточної діяльності.

М. Савлук стверджує, що кредит є угодою між кредитором і позичальником для отримання позички [3]. Неточність цього визначення, на нашу думку, полягає в тому, що позичка має базуватися на умовах поверненості та безплатності, що кардинально заперечує сутність самого кредиту як економічної категорії.

Більш чітке розмежування категорій «позика», «позичка» та «кредит» знаходимо в Цивільному Кодексі України [4], згідно якого до поняття позики відносяться грошові ресурси чи будь-які інші цінності, які позикодавець віддає у власність позичальникові, а той, в свою чергу, бере на себе зобов'язання повернути їх у тому ж обсязі чи кількості та такої ж якості. При даній операції, за умови, що сума договору не перевищує встановлений законом розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян більш, ніж у десять раз, останній набуває форми усної домовленості, а якщо однією із сторін угоди виступає юридична особа, то договір складається у письмовій формі (табл. 1).

Тому, трактуючи поняття кредит, позичка та позика, доцільно зосередити увагу на їх сутнісних характеристиках (суб'єкт, об'єкт, ознака, договір), які виокремлюють притаманні цим дефініціям особливості. При цьому найбільш кардинальні відмінності спостерігаються у процесі дослідження їх ознак.

Виходячи з викладеного в табл. 1 матеріалу, можна зробити висновок, що ототожнення цих термінів як синонімів є неприпустимим, оскільки між ними існують суттєві відмінності.

1. Сутнісні характеристики дефініцій «позичка», «позика», «кредит»*

Позичка				
Поняття	Суб'єкт	Об'єкт	Ознака	Оформлення відносин
Одна сторона безоплатно передає або зобов'язується передати другій стороні річ для користування протягом встановленого строку. Користування річчю вважається безоплатним, якщо сторони прямо домовилися про це або якщо це випливає із суті відносин між ними.	Позичкодавець, користувач	Річ передається у тимчасове користування і має бути повернена у тому ж стані, з урахуванням морального зносу.	Поверненості, безоплатності	Договір позички близький до договору найму, але відмінність між ними полягає у тому, що договір найму є платним, а договір позички може бути безоплатним. Форма договору може бути усна та письмова
Позика				
За договором позики одна сторона передає у власність другій стороні грошові кошти або інші речі, визначені родовими ознаками, а позичальник зобов'язується повернути позичодавцеві таку ж суму грошових коштів (суму позики) або таку ж кількість речей того ж роду та такої ж якості.	Позичкодавець, позичальник	Гроші або інші речі, визначені родовими ознаками	Поверненості - позичальник зобов'язаний повернути позичодавцеві позичку (грошові кошти у такій самій сумі або речі, визначені родовими ознаками)	Договір позики укладається у письмовій формі, якщо його сума не менш як у десять разів перевищує встановлений законом розмір неоподатковуваного мінімуму доходів громадян, а у випадках, коли позичодавцем є юридична особа, незалежно від суми. На підтвердження укладення договору позики та його умов може бути представлена розписка позичальника
Кредит				
За кредитним договором банк або інша фінансова установа зобов'язується надати грошові кошти (кредит) позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит та сплатити відсотки.	Кредитодавець (банк), позичальник	Грошові кошти (кредит)	Поверненості; платності	Кредитний договір укладається у письмовій формі. Кредитний договір, укладений з недодержанням письмової форми, є нікчемним. Нотаріально засвідчений

Кредит, за згаданим Кодексом [4], розглядається як кредитна угода між кредитором (банком чи будь-якою іншою фінансовою установою), що бере на себе зобов'язання надати кошти позичальникові у визначеному розмірі та на

встановлених договором умовах.

При цьому останній зобов'язується повернути кошти (кредит) та сплатити позикодавцю винагороду (відсотки). За таких умов складається виключно письмова форма договору, яка засвідчується нотаріально.

Позичка ж, відповідно до Кодексу [4], характеризується як зобов'язання позичкодавця передачі чи безоплатної передачі в користування позикоодержувачу визначеної речі для використання її протягом встановленого строку. У цьому випадку, якщо сторонами виступають фізичні особи, складається договір в усній формі. Якщо ж одна із сторін є юридичною особою чи оформляється угода позики транспортних засобів, договір оформлюється у письмовій формі.

Вартість позики (у грошовій чи/або в товарній формі), яка передається в тимчасове користування від одного суб'єкта іншому, виступає об'єктом кредиту.

Таким чином, відносини позики охоплюють ширший діапазон економічних взаємин, ніж кредитні, а тому, на наш погляд, трактування терміну «кредит» має базуватися на визначенні останнього як позики, яка є одним з видів здійснення позичкових відносин.

Серед суб'єктів кредитування, відповідно до вищезгаданого, виокремлюють кредитора та позичальника. В ролі кредитора при цьому виступають переважно банки (комерційні, кооперативні, іпотечні та земельні), а також сільські кредитні спілки (їх об'єднання) та лізингові компанії, які зосереджені у структурі банків.

Однією з основних складових кредитних відносин є банківське кредитування. Визначення банківського кредиту як форми руху позичкового капіталу є цілком справедливим як по відношенню до активних, так і до пасивних банківських кредитних операцій. Причому це визначення відноситься як до тимчасово вільних капіталів підприємств, розміщених на банківських рахунках, так і до заощаджень населення.

Висновки. В результаті проведеного дослідження, можна зробити висновок, що ототожнення термінів позика, позичка та кредит, як синонімів, є неприпустимим, адже між ними існують суттєві відмінності, оскільки відносини позики охоплюють ширший діапазон економічних взаємин, ніж кредитні, а тому, на наш погляд, трактування терміну «кредит» має базуватися на визначенні останнього як позики, яка є одним з видів здійснення позичкових відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексейчук В. М. Кредитне обслуговування АПК: досвід та напрямки розвитку / В. М. Алексійчук. — К.: ІАЕ, 1998. — 92 с.
2. Гудзь О. Є. Джерела формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств / О. Є. Гудзь // Облік і фінанси АПК. — 2007. — № 5. — С. 100–105.

3. Гроші та кредит: підруч. / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна та ін.] ; за ред. М. І. Савлука. — К.: КНЕУ, 2001. — 602 с.
4. Цивільний кодекс України: за станом на 16 січня 2003 р. № 435 — IV / Верховна Рада України // Офіційний вісник України. — 2003. — № 11.

Одержано 18.03.11

В результате проведенного исследования определено, что отождествление терминов «ссуда», «заем» и «кредит», как синонимов, является недопустимым, ведь у них есть существенные отличия, поскольку отношения ссуды охватывают более широкий диапазон экономических взаимоотношений, чем кредитные.

Ключевые слова: *кредит, кредитное обеспечение, ссуда, заем, кредитные отношения*

The results of the conducted research indicate that it is inadmissible to identify the terms 'loan', 'borrowing' and 'credit' as synonyms, because they have essential distinctions, as loan covers a wider range of economic interrelations, than credit.

Key words: *credit, credit providing, loan, borrowing, credit relations*

УДК 336.144.2

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Н.І. ГВОЗДСЬІЙ, кандидат економічних наук

В статті висвітлено результати оцінок сучасного стану інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств і напрямів її активізації.

Рикові умови виробничо — господарської діяльності підприємств, що склалися нині в Україні, висувають нові вимоги до обґрунтування інвестиційних проектів, такі, як необхідність проведення маркетингових досліджень, вивчення альтернативних варіантів умов здійснення діяльності тощо. Але і традиційне завдання оцінки ефективності проекту в сучасних умовах повинно вирішуватись з урахуванням нових аспектів мотивації інвестиційної діяльності.

Проблему інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств за останні роки досліджували такі вчені як С.О. Буткевич, М.І. Кисіль, М.Ю. Коденська, М.М. Кропивко, Є.О. Ланченко, О.В. Ролінський, П.Т. Саблук, П.А. Стецюк, О.Ю.Старіков, О.П. Шпак [2–5]. Однак економічну трансформацію